

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 24 юни 2026 г.
(OR. en)

11081/26

ENER 442
ENV 818
CONSOM 213
COMPET 839

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 24 юни 2026 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

№ док. Ком.: COM(2026) 319 final

Относно: ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И
СЪВЕТА
Доклад относно прилагането на Регламент (ЕС) 2017/1369 за
определяне на нормативна рамка за енергийно етикетиране

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2026) 319 final.

Приложение: COM(2026) 319 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 24.6.2026 г.
COM(2026) 319 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

**Доклад относно прилагането на Регламент (ЕС) 2017/1369 за определяне на
нормативна рамка за енергийно етикетиране**

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1.1. Политика и правен контекст

Първият официален акт на ЕС относно информирането на потребителите за енергийната ефективност на уредите беше приет преди 50 години вследствие на петролната криза от 1973 г. ⁽¹⁾. През 1979 г. той е беше последван от първата рамка на ЕС за енергийно етикетирание, която оттогава насам беше преразглеждана и усъвършенствана три пъти, като последното преразглеждане беше през 2017 г. Междувременно енергийният етикет на ЕС вече е добре познат и ценен от потребителите. Проучване на Евробарометър от 2024 г. ⁽²⁾ показва, че 75 % от хората са заявили, че енергийният етикет оказва пряко влияние върху решенията им за покупката на битови уреди.

С енергийните етикети на ЕС се предоставя лесноразбираема информация, която има за цел да стимулира търсенето и разработването на по-ефективни продукти. Те работят в съчетание с минималните изисквания за енергийна ефективност и други изисквания, приети съгласно рамката на ЕС в областта на екопроектирането. В момента ЕС регулира над 30 продуктови групи в контекста на екопроектирането, от които 15 са с енергиен етикет ⁽³⁾. Смята се, че като цяло тези политики са довели до намаляване на средните сметки за енергия на домакинствата с около 317 EUR през 2024 г. и се очаква тази сума да нарасне до 480 EUR до 2030 г., като етикетът допринася за икономии със средно около 27 %, а основната част от тях се дължи на екопроектирането ⁽⁴⁾.

Правното основание за Регламента за енергийното етикетирание ⁽⁵⁾ (РЕЕ) е член 194 от Договора. В РЕЕ се определят правила за създаване на специфични за продуктите етикети чрез делегирани актове. С него се налагат определени задължения на доставчиците (производители, вносители и упълномощени представители) и търговците по отношение на предоставянето и показването на етикети и стандартизирана информация за продуктите. Комисията публикува две известия с конкретни разяснения: едно относно прилагането по време на пандемията от COVID-19 ⁽⁶⁾ и едно през 2024 г. относно означенията за диапазона на енергийното етикетирание и класа след постановяването на преюдициално решение на Съда ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ Препоръка 76/496/ЕИО на Съвета от 4 май 1976 г. относно рационалното използване на енергията в битовите електроуреди, ОВ L 140, 28.5.1976 г., стр. 18—19.

⁽²⁾ [Специално проучване „Евробарометър“ № 555 от 2024 г.](#)

⁽³⁾ https://energy-efficient-products.ec.europa.eu/product-list_en.

⁽⁴⁾ Общ преглед на въздействието на екопроектирането — доклад за 2025 г., <https://circabc.europa.eu/ui/group/418195ae-4919-45fa-a959-3b695c9aab28/library/c06608a7-9e47-4737-b0d2-da9aec097171/details>.

⁽⁵⁾ Регламент (ЕС) 2017/1369 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2017 година за определяне на нормативна рамка за енергийно етикетирание и за отмяна на Директива 2010/30/ЕС, ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 1.

⁽⁶⁾ Известие на Комисията [2020/C 182/02](#), ОВ С 183, 2.6.2020 г.

⁽⁷⁾ [Дело C-761/22](#).

1.2. Основни промени в преразгледаната през 2017 г. рамка за енергийното етикетирание

С преразглеждането от 2017 г. правната рамка беше променена от директива на регламент, а съществуващите правила бяха изменени с цел i) да се осигури постепенно преобразуване на скалата на етикетите в познатата скала от А до G, ii) да се засили надзорът на пазара и iii) да се въведе задължителна регистрация в общоевропейска продуктова база данни (Европейски регистър за енергийно етикетирание на продуктите — EPREL⁽⁸⁾) като предварително условие за пускането на даден модел на пазара. Съгласно новата рамка бяха въведени осем преразгледани или нови етикета. Тези етикети са езиково неутрални, имат модернизиран дизайн и съдържат QR код, който препраща към информацията за модела в EPREL. В някои от тях за първи път са включени икони с информация относно определени аспекти за ремонтпригодността или дълготрайността.

1.3. Обхват на настоящия доклад

Съгласно член 19 от РЕЕ на Комисията се възлага да представи доклад пред Европейския парламент и Съвета относно прилагането на регламента, в който се съдържа оценка *доколко ефективно настоящият регламент и приетите съгласно него делегирани актове и актове за изпълнение са дали на клиентите възможност да избират по-ефективни продукти, като се взема предвид неговото въздействие върху стопанската дейност, енергопотреблението, емисиите на парникови газове, дейностите по надзор на пазара, както и разходите за създаване и поддържане на базата данни.*

Въздействията върху предприятията, енергопотреблението и емисиите се оценяват подробно за всеки специфичен за конкретния продукт акт съгласно тази рамка, като в настоящия доклад се предоставя общ преглед. Повече хоризонтални аспекти са анализирани в част на оценката на въздействието, придружаваща предложението за сборен пакет от мерки за опростяване на законодателството относно енергийноефективните продукти, което беше прието успоредно с настоящия доклад, и се основава на тях. Успоредно с настоящия доклад се приема отделен доклад за прилагането на Регламента относно етиктирането на гуми (Регламент (ЕС) 2020/740).

Поради това в настоящия доклад се поставя ударение по-специално върху следните теми:

- Постигане на напредък в преобразуването на скалата и въвеждане на нови етикети
- Процесът на преобразуване на скалата на етикетите (преход от старите към новите етикети)
- Продуктовата база данни (и свързаните с нея разходи и ползи)
- Надзор на пазара
- Етикетът като инструмент за водещите пазари за ефективни продукти
- Ефективност на новите енергийни етикети.

⁽⁸⁾ <https://eprel.ec.europa.eu/screen/home>.

1.4. Аналитична основа

Настоящият доклад се основава по-специално на проучване ⁽⁹⁾ с извадка от 20 073 потребители, които са закупили най-малко един — и най-много три — от включените в проучването видове продукти през последните две години; проучването е проведено в 10 държави членки на ЕС: Чехия, Финландия, Франция, Германия, Италия, Нидерландия, Полша, Португалия, Румъния и Швеция. В проучването беше включена и извадка от 204 доставчици и 207 търговци на дребно на продукти с енергиен етикет от продуктовете групи с новите етикети, както и 123 професионални ползватели на търговски хладилни уреди, с цел изпробване на новия етикет на тези уреди.

В настоящия доклад е включена информация, получена от 14 държави членки ⁽¹⁰⁾ в Консултативния форум по екопроектиране и енергийно етикетирание ⁽¹¹⁾ и/или от Експертната група за административно сътрудничество (AdCo) за енергийното етикетирание и екопроектирането ⁽¹²⁾, както и от 7 други членове на форума ⁽¹³⁾. Анализът се основава и на данни от EPREL, информационната и комуникационна система за надзор на пазара (ICSMS) ⁽¹⁴⁾ и от други обществено достъпни анализи и източници.

2. ПОСТИГАНЕ НА НАПРЕДЪК В ПРЕОБРАЗУВАНЕТО НА СКАЛАТА И ВЪВЕЖДАНЕ НА НОВИ ЕТИКЕТИ

Съгласно РЕЕ на Комисията се възлага да преразгледа и преобразува скалата на всички енергийни етикети, които са били в сила към 1 август 2017 г., и ѝ се предоставят правомощия да въведе нови етикети. В него се определя график за преразглеждане на съществуващите етикети до август 2018 г. (като се започне с приоритетна група: перални машини, перални машини със сушилня, съдомиялни машини, хладилници, светлинни източници и електронни екрани). В него се определят общ срок до август 2023 г. за преобразуване на скалата, както и по-дълъг срок до август 2025 г. за котли на твърдо гориво, отоплителни топлоизточници и водоподгреватели ⁽¹⁵⁾.

Преобразуването на скалата на приоритетната група приключи през март 2019 г., а етикетите бяха показани в интернет и в магазините от 1 март 2021 г. ⁽¹⁶⁾. Със сборен

⁽⁹⁾ [Проучване относно разбирането от страна на потребителите на енергийните етикети на ЕС, които се прилагат от 2011 г.](#)

⁽¹⁰⁾ AT, BG, DE, DK, EE, IE, IT, LT, LV, NL, PT, SI, NO, IS.

⁽¹¹⁾ [Регистър на експертните групи към Комисията.](#)

⁽¹²⁾ [Списък на групите за административно сътрудничество.](#)

⁽¹³⁾ APPLIA, Digital Europe, EHI, EHRA, EPEE, EuroCommerce, Lighting Europe.

⁽¹⁴⁾ [ICSMS.](#)

⁽¹⁵⁾ Тези срокове следва да бъдат разглеждани като допълващи датите за петгодишен преглед, определени в делегираните актове за всеки продукт.

⁽¹⁶⁾ Новият етикет с преобразувана скала за продукти за осветление се появи в магазините от 1 септември 2021 г.

регламент бяха отстранени техническите проблеми, свързани с тези правила, точно навреме за тази дата⁽¹⁷⁾.

Актуално състояние на прегледите на специфичните за продукта етикети съгласно РЕЕ					
Продуктова група	Позоваване	Краен срок за преглед в РЕЕ	Влизане в сила на преразглеждането	Дата на прилагане на новия етикет	Статус
Електронни екрани (включително телевизори)	Регламент (ЕС) 2019/2013	2018-08-02	2019-03-31	2021-03-01	Прието
Перални машини/сушилни машини	Регламент (ЕС) 2019/2014	2018-08-02	2019-03-31	2021-03-01	Прието
Светлинни източници	Регламент (ЕС) 2019/2015	2018-08-02	2019-03-31	2021-09-01	Прието
Домашни хладилници	Регламент (ЕС) 2019/2016	2018-08-02	2019-03-31	2021-03-01	Прието
Домакински съдомиялни машини	Регламент (ЕС) 2019/2017	2018-08-02	2019-03-31	2021-03-01	Прието
Хладилни уреди с функция за директна продажба	Регламент (ЕС) 2019/2018	Ново	Ново	2021-03-01	Прието
Смартфони и таблети	Регламент (ЕС) 2023/1669	Ново	Ново	2025-06-20	Прието
Прахосмукачка и	етикет, отменен от Съда през 2018 г.	-	-	-	Повторното въвеждане е в процес на подготовка Споделете мнението си:
Барабанни сушилни машини	Регламент (ЕС) 2023/2534	2023-08-02	2023-11-22	2025-07-01	Прието
Фурни и абсорбатори	Регламент (ЕС) 65/2014	2023-08-02	-	-	В процес на подготовка Споделете мнението си:
Вентилационни агрегати за жилищни помещения	Регламент (ЕС) 1254/2014	2023-08-02	-	-	В процес на подготовка Споделете мнението си:
Професионални хладилни шкафове за съхранение	Регламент (ЕС) 2015/1095	2023-08-02	-	-	В процес на подготовка Споделете мнението си:

⁽¹⁷⁾ [Регламент \(ЕС\) 2021/340](#).

Климатизатори (включително термопомпи въздух—въздух)	Регламент (ЕС) 626/2011	2023-08-02	-	-	В процес на подготовка Споделете мнението си:
Локални отоплителни топлоизточници	Регламент (ЕС) 2015/1186	2023-08-02	-	-	В процес на подготовка Споделете мнението си:
Отоплителни и комбинирани топлоизточници	Регламент (ЕС) 811/2013	2025-08-02	-	-	В процес на подготовка Споделете мнението си:
Котли на твърдо гориво	Регламент (ЕС) 2015/1187	2025-08-02	-	-	В процес на подготовка Споделете мнението си:
Водоподгреватели	Регламент (ЕС) 812/2013	2025-08-02	-	-	В процес на подготовка Споделете мнението си:

Етикетът за прахосмукачки беше анулиран с решение на Общия съд през 2018 г.⁽¹⁸⁾ и следователно вече не е в сила. Продължава работата и по евентуални нови енергийни етикети за i) фотоволтаични модули, ii) прахосмукачки, iii) компютри, iv) ниско температурни отоплителни тела (радиатори), v) професионални съдомиялни машини и vi) професионални перални машини.

Процесът на преразглеждане на енергийния етикет на ЕС е подробно описан в РЕЕ и е съобразен с правилата за по-добро регулиране. В него е включена работа по: i) разбиране на пазара в рамките на прегледа, ii) разработване на възпроизводими и представителни методики за изпитване, iii) събиране на информация от консултативния форум и iv) изготвяне на оценка и анализ на въздействието. След това проектът на акта се публикува с цел събиране на обратна информация от заинтересованите страни и се съобщава на Световната търговска организация. Преди приемането му от Комисията се провеждат консултации с експерти от държавите членки. Комисията уведомява Европейския парламент и Съвета за акта. Накрая актът се публикува в Официален вестник и влиза в сила, при условие че нито една от двете институции не е възразила. Преразглеждането на енергийните етикети, което започна през 2019 г. отне между четири и пет години от началото на прегледа до публикуването им. Оттогава насам напредъкът като цяло е по-бавен поради успоредно провежданата работа по EPREL, съдебните производства, извънредните ситуации, свързани с COVID-19 и енергийната криза от 2022 г., както и преговорите за преразглеждане на рамката за екопроектиране.

До момента са приети и публикувани в *Официален вестник* девет решения или съобщения, отнасящи се до хармонизираните стандарти за презумпция за съответствие съгласно РЕЕ.

⁽¹⁸⁾ [Дело T-544/13](#).

3. ПРОЦЕСНА ПРЕОБРАЗУВАНЕ НА СКАЛАТА НА ЕТИКЕТИТЕ

В РЕЕ се установява четиримесечен преходен период при въвеждането на етикет с преобразувана скала. През този период доставчиците трябва да предоставят както стария, така и новия етикет, и продуктовия информационен лист. Търговците трябва да заменят старите изложени етикети в срок от 14 работни дни от датата, посочена в делегирания акт за всеки продукт. Техническите материали за реклама също трябва да бъдат актуализирани. Повечето търговци (63 %), които отговориха на проучването, проведено в подкрепа на настоящия доклад, посочиха, че процесът на преетикетиране е лесен или много лесен. Някои асоциации на производители (например на продукти за осветление) посочиха, че има предизвикателства, свързани с промяната на етикетите, когато продуктите вече са в процес на преход или преди това са били пуснати на пазара.

През този преходен период потребителите могат да получат продукти, придружавани от два етикета — етикет с преобразувана скала и етикет с непреобразувана скала. Тези етикети рядко могат да се съпоставят, тъй като методите за изпитване и изчисляване често се променят, а изискванията на скалата стават все по-строги. Например продукти, които преди са били обозначени с клас A+++, могат да получат клас B или C според новата скала. В РЕЕ беше предвидено, че промяната на етикетите би могла да се окаже предизвикателство за потребителите, доставчиците и търговците, поради което от държавите членки се изиска да дадат ход на информационни кампании. Някои от тези кампании бяха организирани в рамките на проекти, финансирани от ЕС, като например Label2020 ⁽¹⁹⁾, Belt ⁽²⁰⁾ и Compliance Services ⁽²¹⁾. Някои държави членки отчетоха добри резултати по отношение на осведомеността, докато други посочиха предизвикателствата, с които са се сблъскали при въвеждането на първите етикети с преобразувана скала поради ограниченията, свързани с COVID-19.

4. ПРОДУКТОВА БАЗА ДАННИ

Един от основните елементи на преразглеждането от 2017 г. беше крачката напред по отношение на цифровизацията на енергийния етикет на ЕС. С член 12 от РЕЕ на Комисията се възлага да създаде и поддържа продуктова база данни (EPREL), която се състои от публична част, част за съответствието с изискванията и портал в интернет, даващ достъп до тези две части. Целите бяха: i) подпомагане на органите за надзор на пазара, ii) предоставяне на информация на обществеността относно продуктите, пуснати на пазара, и iii) предоставяне на актуална информация за преразглеждане на законодателството в областта на етиктирането на Комисията. Днес тази база данни е вече факт благодарение на мащабните съвместни усилия на Комисията, производителите и други заинтересовани страни; тя съдържа около два милиона модела и през 2025 г. е била посетена 6,6 милиона пъти.

4.1. Прилагане

Регистрацията на продуктите от страна на производителите беше възможна в рамките на наличното време за първите преразгледани етикети през 2019 г., като

⁽¹⁹⁾ [LABEL2020](#).

⁽²⁰⁾ [BELT](#).

⁽²¹⁾ <https://www.product-compliance-services.eu>.

органите за надзор на пазара получиха достъп до тях скоро след това. Още от самото начало функционира бюро за помощ, което оказва помощ при регистрацията. Търговските асоциации в ЕС често помагат на своите членове при изпълнението на тази задача. От март 2021 г., когато започнаха да се прилагат първите етикети с преобразувана скала за продуктите, публичната част на EPREL стана достъпна чрез QR кодове. От 2022 г. насам интерфейст за търсене в EPREL предлага множество функции (като филтри за избор и сортиране). Порталът в интернет за публичен достъп до EPREL, посочен в член 12 и точка 2 от приложение I към РЕЕ, функционира от април 2022 г.⁽²²⁾.

В приетия през 2024 г. регламент за изпълнение⁽²³⁾ се определят допълнителни оперативни подробности относно EPREL, като, *наред с другото*, се изясняват правилата за управление на чувствителна информация и се въвежда задължителна проверка на доставчиците чрез използване на подписи и печати в e-IDAS.

При въвеждането на EPREL Комисията си постави за цел:

- да се намали административната тежест за доставчиците чрез групови регистрации, услуги за приложно-програмен интерфейс (API)⁽²⁴⁾ и автоматично генериране на етикети и продуктови информационни листове на всички официални езици на ЕС;
- да улесни спазването на задълженията за излагане в интернет на енергийни етикети и информация за продуктите (изтегляне на API);
- да улесни индивидуалните потребители, купувачите на едро, както и публичните купувачи и органи, при определянето на класовете на енергийна ефективност на най-голям брой продукти.

Производителите приветстваха факта, че със специфичните за продукта делегирани актове не се изисква систематично предоставяне на *печатни* продуктови информационни листове (съгласно алтернативния вариант, предвиден в член 3, параграф 1 от РЕЕ), които вместо това са достъпни чрез EPREL.

В EPREL също така се дава възможност всеки да следи развитието на пазарите за регистрация на модели на продукти с енергиен етикет. Въпреки това съгласно РЕЕ от доставчиците не се изисква да предоставят данни за продажбите на отделните модели, поради което обикновено е необходима допълнителна информация, за да се оцени пазарният дял на моделите — и да се установи дали е необходимо преразглеждане на етикета.

Националните органи за надзор на пазара посочват, че EPREL намалява времето и усилията, необходими за проверката на съответствието.

Достъпът до базата данни се осъществява предимно чрез QR кодове върху етикетите, а не чрез уебсайта. Данните от проучвания и обратната информация от националните органи потвърждават, че EPREL все още не е широко известен сред обществеността или купувачите, използващи обществени поръчки. Подобни бази

⁽²²⁾ <https://energy-efficient-products.ec.europa.eu/>.

⁽²³⁾ [Регламент за изпълнение \(ЕС\) 2024/994](#).

⁽²⁴⁾ До момента са предоставени около 1000 API ключа, предимно на търговци (54 %), но също така и на доставчици, изследователи, търсещи машини (търсачки) и др.

данни за продукти, свързани с енергопотреблението, съществуват и в други региони на света (например в Съединените щати⁽²⁵⁾, Китай⁽²⁶⁾, Канада⁽²⁷⁾ и Австралия⁽²⁸⁾).

4.2. Разходи и ползи от EPREL

В периода 2017—2024 г. Комисията е изразходвала 9,5 млн. евро за създаването и поддържането на EPREL. Годишният бюджет за дейността се е увеличил до 1,9 млн. евро през 2024 г. Предвидените еднократни разходи в размер на 3 млн. евро за създаването на EPREL и годишният бюджет за поддържането му от 300 000 евро не отразиха в достатъчна степен нуждите. Това се дължеше главно на факта, че тези данни се основаваха на приблизителни оценки за база данни за радиооборудване⁽²⁹⁾ с много по-малко регистрации и регистриращи субекти, както и без публично достъпната част, с която разполага EPREL. В крайна сметка в EPREL бяха направени значително повече регистрации, отколкото бяха предвидени в оценката на въздействието. Това се дължеше отчасти на по-късното решение да се включат гумите в EPREL (които съставляват 13 % от всички регистрации в EPREL). Накрая, проверката съгласно e-IDAS първоначално не беше предвидена, но по-късно се оказа необходима за гарантиране на целостността на регистъра и доведе до допълнителни еднократни разходи за разработване.

Мненията на доставчиците, анкетирани в рамките на проучването, се различават по въпроса дали EPREL води до по-високи, или по-ниски общи разходи за приважане в съответствие в сравнение с преди. 38 % са посочили, че разходите за приважане в съответствие, включително времето, финансовите разходи и човешките ресурси, са се увеличили. 28 % посочиха, че разходите са намалели в сравнение с периода преди 2019 г. Останалите 33 % посочиха, че разходите са останали непроменени. Повечето производители въвеждат данните сами, като една четвърт от анкетираните доставчици възлагат задачите по регистрацията на външни изпълнители⁽³⁰⁾. Търговците могат да получават безплатен достъп до информацията в EPREL и да получават печатни етикети от доставчиците. Търговците изразяват по-висока степен на удовлетвореност от тази политика в сравнение с доставчиците, но посочват липсата на еднакви условия на конкуренция в местата за търговия в интернет.

5. НАДЗОР НА ПАЗАРА И ПРАВОПРИЛАГАНЕ

Надзорът на пазара в рамките на единния пазар се урежда от Регламента за надзора на пазара (Регламент (ЕО) № 765/2008), който се прилага и за продуктите, попадащи в обхвата на РЕЕ. През 2017 г. тези общи разпоредби в РЕЕ бяха засилени чрез: i) разпоредби за насърчаване на сътрудничеството между националните ОНП; ii) изясняване на начина за работа с рискови продукти; и iii) предпазна процедура на Съюза (която досега не е била използвана). Съгласно член 7, параграф 4 от РЕЕ държавите членки се задължават да установяват система от санкции и механизми за

⁽²⁵⁾ <https://www.regulations.doe.gov/ccms>; <https://www.energystar.gov/products>.

⁽²⁶⁾ <https://www.energylabel.com.cn/>.

⁽²⁷⁾ [Списък на продукти с възможност за търсене | Natural Resources Canada](#).

⁽²⁸⁾ [Енергиен клас — Търсене в базата данни за регистрация](#).

⁽²⁹⁾ [SWD \(2012\) 329](#).

⁽³⁰⁾ Анализ за проекта за услуги, предоставяни в EPREL, финансиран по програма LIFE, май 2025 г. (непубликуван).

контрол на прилагането и до 1 август 2017 г. да съобщят тези правила, ако те не са били съобщени по-рано съгласно Директивата за енергийното етикетиране.

Спазването на законодателството относно енергийноефективните продукти се основава предимно на собствена декларация ⁽³¹⁾. Това изисква достатъчно равнище на надзор на пазара и правоприлагане, за да се гарантира лоялна конкуренция и да се постигнат очакваните икономии на енергия. Надзорът на пазара е от изключителната компетентност на националните органи, но ЕС осигурява финансова подкрепа: през периода 2017—2024 г. са предоставени над 20 млн. евро за национални дейности по надзор на пазара и по-широка подкрепа за прилагането му чрез програмите „Хоризонт Европа“, „Единен пазар“ и LIFE. По отношение на спазването на законодателството относно енергийната ефективност на продуктите, които влизат на пазара на ЕС, митническите проверки по външните граници на ЕС останаха ограничени, като съответно броят на констатираните случаи на несъответствие беше нисък.

Данните от финансирани от ЕС дейности, проверките на държавите членки и специалният доклад на Европейската сметна палата от 2020 г.⁽³²⁾ сочат, че нивата на несъответствие остават трайно високи и значителни (особено при магазините в интернет). Уебсайтовете за сравняване на цени също често не успяват да покажат изчерпателно необходимата информация. В рамките на съгласуваното действие EEPLIANT 3⁽³³⁾, финансирано от ЕС и с участието на 24 национални надзорни органа, при провеждането на непредставителна, основана на риска проверка на шест продуктови групи⁽³⁴⁾ беше установено, че за 82 % от продуктите в магазините и 97 % от тези в магазините в интернет са докладвани незначителни или сериозни проблеми, свързани с излагането на етикетите, декларацията за съответствие или техническата документация (като по този начин се обхваща цялата документация, включително свързаната с екопроектирането, а не само свързаната с етикетирането). Несъответствието при предлаганите в интернет светлинни източници представляваше особен проблем⁽³⁵⁾. Липсващите или неточните данни върху етикетите, в продуктивния информационен лист или в друга техническа документация невинаги означават, че продуктът не отговаря на изискванията. За да се установи несъответствие, са необходими лабораторни изпитвания в акредитирани лаборатории, а това е скъпо (обикновено между 1000-10 000 EUR на модел, а при големи или сложни продукти — и повече). 43 % от 265-те продукта, подложени на лабораторни изпитвания в рамките на проекта за проверка на съответствието по EEPLIANT 3, са имали проблеми с енергийните характеристики, надхвърлящи допустимите отклонения. Общото равнище на несъответствие на единния пазар обаче трудно може да се оцени, тъй като проверките почти винаги се основават на оценка на риска, а ОНП насочват ограничените си ресурси към продукти, при които се очакват най-много проблеми. Резултатите не могат да бъдат обобщени за всички продуктови групи и в целия ЕС.

⁽³¹⁾ Сертифицирането от трета страна е задължително за котлите.

⁽³²⁾ [Специален доклад 01/2020](#).

⁽³³⁾ [EEPLIANT3_Public_Report_Final.pdf](#).

⁽³⁴⁾ Климатизатори, осветителни тела, сушилни машини, водоподгреватели, отоплителни топлоизточници и вентилатори.

⁽³⁵⁾ [Проучване за пазаруването по интернет — CLASP](#).

Общият брой на продуктите, проверени годишно съгласно тази рамка, се менеше от 10—100 в някои държави членки до 24 000 в Ирландия и 73 000 в Германия през 2024 г. В повечето случаи се извършваха проверки на документи в магазини и магазини в интернет, а само в някои случаи — задълбочени проверки на показателите. Съгласно изискванията на Регламента за надзор на пазара, към края на 2025 г. държавите членки са въвели в базата данни ICSMS 3147 случая на задълбочени проверки по РЕЕ ⁽³⁶⁾, проведени от 2017 г. насам (от които 57 % са случаи на несъответствие). В средата на 2025 г. Комисията образува две производства за установяване на нарушение срещу Португалия и Румъния, тъй като те не бяха докладвали за задълбочени проверки през 2023 г., а през ноември 2025 г. изпрати мотивирано становище до Португалия.

За 450 модела на продукти е установена взаимна връзка между ICSMS и EPREL, което би трябвало да повиши ефективността на проверките по отношение на тези продукти. Възможността потребителите лесно да съобщават за всякакви проблеми, свързани с регистрираните модели или съответната информация, директно в EPREL, досега е била използвана при 3300 регистрации на модели. По-големите платформи в интернет често си сътрудничат за премахването на несъответстващи продукти, но сами по себе си не носят отговорност за излагането на етикети, а широкият им асортимент от предлагани продукти също е увеличил общата тежест на задачите по правоприлагане.

През 2021 г. Комисията създаде Европейската мрежа за съответствието на продуктите (EUPCN) съгласно Регламента за надзора на пазара. През 2024 г. тя създаде първото в ЕС съоръжение за изпитване на екопроектирането и енергийното етикетирание⁽³⁷⁾. Комисията и държавите членки съвместно гарантират, че енергийният етикет не се имитира за продукти, които не са обхванати от делегирани мерки, или за продукти, несвързани с енергопотреблението, и в тази връзка са установили сътрудничество с промишления сектор с цел въвеждането на доброволен единен етикет за водата, чийто дизайн да бъде адаптиран⁽³⁸⁾.

6. ЕТИКЕТЪТ КАТО ИНСТРУМЕНТ ЗА ВОДЕЩИТЕ ПАЗАРИ ЗА ЕФЕКТИВНИ ПРОДУКТИ

С член 7, параграф 2 от РЕЕ се изисква всички стимули, предоставяни от държавите членки за продукти, подлежащи на енергийно етикетирание в ЕС, да са насочени към продукти от *двата най-високи класа на енергийна ефективност, в които попадат най-значителен брой продукти, или към по-високи класове*. Целта е стимулите от страна на търсенето (като нисколихвени заеми, безвъзмездни средства, данъчни облекчения или ваучери) да бъдат насочени към най-ефективните продукти, като по този начин се създаде водещ пазар за тези продукти.

Същите или много сходни критерии се използват и в други законодателни актове, включително изискванията на Директивата за енергийната ефективност относно

⁽³⁶⁾ „Задълбочени проверки“ означава лабораторни проверки и проверки на документи с цел да се прецени дали даден продукт съответства на изискванията.

⁽³⁷⁾ [Решение за изпълнение \(ЕС\) 2024/1456 на Комисията](#).

⁽³⁸⁾ [Единен етикет за вода](#).

обществените поръчки⁽³⁹⁾, таксономията на ЕС⁽⁴⁰⁾ и правилата за ДДС относно намалените ставки за ефективни отоплителни системи⁽⁴¹⁾. В момента четири държави членки на ЕС прилагат намалената ставка на ДДС на тази основа.

Директивата относно рамката за етикетиране от 2010 г. вече съдържаше разпоредби за насърчаване на използването на етикета като основа за водещите пазари, но точната формулировка на критерия, както и функцията в EPREL, която позволява лесно да се проследи разпределението по класове на всяка подгрупа от продукти, улесняват прилагането на такива политики. Комисията и националните органи могат да използват EPREL за прилагане на критерия, посочен в член 7, параграф 2 от РЕЕ, като използват за отправна точка просто търсене в EPREL, което намалява необходимостта от специални пазарни проучвания и засилва конкуренцията чрез прозрачност относно продуктите, пуснати на единния пазар. С цел да се подпомогне прилагането на този критерий, Комисията представи насоки по този въпрос⁽⁴²⁾.

7. ЕФЕКТИВНОСТ НА НОВИТЕ ЕТИКЕТИ

7.1. Разбиране на новите етикети

Повечето потребители, анкетирани в рамките на проучването, заявяват, че разбират етикетите, а над 90 % от тях посочват, че етикетът и неговите елементи им се струват (много) лесни за разбиране. Само няколко свързани с продукта пиктограми са били посочени от повече от 10 % от анкетираниите в проучването като трудни за разбиране. Този положителен резултат вероятно се дължи на факта, че дизайнът на етикетите обикновено се изпробват, преди да бъдат предложени. 77—87 % от анкетираниите потребители са посочили, че обемът информация върху етикета е подходящ. Останалите са посочили, че информацията е или прекалено много, или прекалено малко (или не са имали мнение). Като цяло тези резултати не сочат наличието нито на информационно претоварване, нито на недостатъчно информация.

62 % от анкетираниите потребители са заявили, че са използвали основната информация, свързана с енергията, която се намира в горната част на етикета. 37 % от анкетираниите са заявили, че са използвали и неенергийните пиктограми, разположени в долната част. Хората, които наскоро са закупили домакински уреди, са били най-склонни да приемат, че са използвали енергийния етикет при вземането на решението за покупка (около 90 % от тези, които са видели етикета). Етикетът е бил от полза за купувачите на търговски хладилници в 80 % от случаите, както и за 70 % от купувачите на телевизори и монитори, при които критериите за показатели като разделителна способност или размер на екрана са важни за вземането на решение за покупка.

⁽³⁹⁾ [Директива \(ЕС\) 2023/1791](#).

⁽⁴⁰⁾ [Регламент \(ЕС\) 2023/2486](#).

⁽⁴¹⁾ [Директива \(ЕС\) 2022/542 на Съвета](#).

⁽⁴²⁾ https://energy-efficient-products.ec.europa.eu/consumers_en#what-does-significantly-populated-mean.

7.2. Въздействие върху достъпността на ефективни продукти на достъпни цени

В доклад от 2021 г. относно стандартите за ефективност на уредите и етикетирането⁽⁴³⁾, изготвен от Международната агенция по енергетика (МАЕ), се установява, че изискванията за енергийните показатели и етикетирането като цяло увеличават темпа на подобрение при новите модели с два до три пъти. С течение на времето това води до увеличаване на средната ефективност на общите наличности. МАЕ отбелязва, че средните покупни цени обикновено спадат с 2—3 % годишно в резултат на конкуренцията (след краткосрочно повишаване при влизането в сила на нови правила), но наблюдаваните ценови понижения при различните продукти са различни, което отразява степента на конкуренция на всеки конкретен пазар. Тези оценки са на глобално равнище; в неотдавнашна оценка на пазара на прахосмукачки в ЕС е установено годишно понижение на покупните цени с 1 % през периода, в който се е прилагал етикетът. В наскоро публикувани изследвания се потвърждава, че енергийният етикет на ЕС е ефективен по отношение на екологичната цел за пренасочване на избора на потребителите, и се установява, че конкуренцията от страната на предлагането е ключов фактор за адаптирането на пазара благодарение на тенденцията към понижаване на цените при нарастване на броя на участниците на пазара и участието на все повече производители, които започват да предлагат продукти с по-високите класове на етикета, което генерира потребителски излишък и същевременно стимулира по-нататъшни иновации⁽⁴⁴⁾.

За да се гарантира иновационният ефект, в РЕЕ се посочва, че при въвеждането или преобразуването на скалата на даден етикет Комисията гарантира, че не се очаква попадането на продукти в клас А в момента на въвеждането на етикета, както и че очакваният срок преди изтичането на който повечето модели ще попаднат в този клас, е най-малко 10 години. Данните от EPREL показват, че разпределението по класове на светлинните източници, хладилните уреди, телевизорите и съдомиялните машини от 2019 г. насам до голяма степен е в съответствие с тези изисквания. Въпреки това 90 % от моделите перални машини, регистрирани в EPREL, са постигнали клас А само шест години след преразглеждането. Точно обратното, показателите на електронните екрани се развиват по-бавно от очакваното и се класифицират в най-ниските класове (25 % от моделите са в клас G)⁽⁴⁵⁾.

Според независим анализ на пазара⁽⁴⁶⁾ пазарният дял на най-добрите в своя клас перални машини се е увеличил с 50 % през 2024 г. В университетско проучване, основано на действителни пазарни данни от 2021 г., се посочва, че етикетът с преобразувана скала е повишил готовността на потребителите да платят за

(43) [МАЕ, „Постижения на програмите за стандарти и етикетирание на енергийно ефективни уреди и оборудване за 2021 г.“](#)

(44) Anne Kesselring, Energy labels in the European Union: Consumer inattention and producer responses (Енергийни етикети в Европейския съюз: невниманието на потребителите и реакциите на производителите), „Energy Economics“, том 144, 2025 г., ISSN 0140-9883, <https://doi.org/10.1016/j.eneco.2025.108275>.

(45) В момента се извършва оценка на делегирания регламент относно екраните. Вероятно няколко сложни фактора обясняват защо моделите остават в класовете с най-ниски показатели (включително предпочитанията на потребителите и производителите към големите размери на екрана и високата разделителна способност).

(46) GfK 2024 Market Outlook.

хладилници с най-висока оценка в сравнение с предишния етикет, който не е бил разбран толкова добре⁽⁴⁷⁾.

8. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

С РЕЕ се полагат основите за въвеждане на модернизиран етикет, които досега функционират добре, но преходът все още не е приключил. До момента са преразгледани шест от 15-те етикета за продуктови групи, като съгласно тази рамка са въведени два нови етикета. Дългите цикли на преразглеждане на специфични за продукта делегирани актове досега са ограничавали цялостното въздействие на рамката на политиката. Недостатъчното правоприлагане на националния пазар и високите равнища на несъответствие поне в някои пазарни сегменти (особено при продажбите по интернет) нарушават еднаквите условия на конкуренция и намаляват прогнозираните икономии на енергия.

По-широкият политически контекст се промени съществено от 2017 г. насам в резултат на: i) увеличаването на продажбите по интернет, ii) целите на ЕС в областта на изменението на климата, iii) глобалния ангажимент за удвояване на енергийната ефективност до 2030 г. и iv) ударението върху конкурентоспособността в доклада на Драги и стратегията за единния пазар, както и, по-наскоро, усилията, насочени към финансова достъпност на енергията и енергийна независимост. В този контекст енергийните етикети продължават да са от значение. Всички групи заинтересовани страни, които присъстваха на диалога за прилагането на законодателството за енергийните продукти⁽⁴⁸⁾ през октомври 2025 г., подчертаха ролята, която законодателството относно енергийните продукти (включително РЕЕ) играе за насърчаването на енергийната ефективност, финансовата достъпност и конкурентоспособността на промишлеността на ЕС, но също така посочиха, че неспазването на изискванията намалява ефективността.

Наличните данни за начина, по който функционират етикетите, сочат, че десетилетия след създаването си енергийните етикети на ЕС все още притежават голям потенциал за намаляване на енергопотреблението и могат да допринесат и за постигането на други цели на политиката. Регистърът на продуктите EPREL, обхващащ всички продукти, свързани с енергопотреблението, които притежават енергиен етикет на ЕС, осигурява по-голяма прозрачност на пазара и основано на факти създаване на политики. Въпреки това EPREL все още не е толкова широко известен или използван, колкото самият етикет, а би могъл да се използва в по-голяма степен и за подкрепа на съответствието и надзора на пазара. Промените в предложението за сборен пакет от мерки, представено успоредно с настоящия доклад, имат за цел по-доброто оползотворяване на тези възможности, като

⁽⁴⁷⁾ Corinne Faure, Marie-Charlotte Guetlein, Joachim Schleich, *Effects of rescaling the EU energy label on household preferences for top-rated appliances* („Въздействие на преобразуването на скалата на енергийния етикет на ЕС върху предпочитанията на домакинствата към уреди с най-висока оценка“, *Energy Policy*, том 156, 2021 г., ISSN 0301-4215, <https://doi.org/10.1016/j.enpol.2021.112439>). В същото проучване също така се посочва, че показването и на двата етикета на потребителите (каквото е случаят по време на преходния етап по РЕЕ) не води до увеличаване на готовността за плащане.

⁽⁴⁸⁾ [Диалог за прилагането на законодателството за енергийните продукти с комисаря по енергетика Дан Йоргенсен – „Енергетика“](#).

същевременно се опростяват процедурите за доставчиците и търговците на дребно, когато това е възможно.